

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10So/41/2015
Identifikačné číslo spisu:	3014200497
Dátum vydania rozhodnutia:	13.04.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Zuzana Ďurišová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:3014200497.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a z členov senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. v právnej veci navrhovateľa JUDr. M. N., nar. XY, bytom Z., proti odporkyni Sociálnej poisťovni, ústrediu, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o predčasný starobný dôchodok, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 15Sd/155/2014-31 zo dňa 9. februára 2015, jednomyseľne takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 15Sd/155/2014-31 zo dňa 9. februára 2015 m e n í tak, že rozhodnutie odporkyne č. XY zo dňa 02. júna 2014 z r u š u j e a vec jej v r a c i a na ďalšie konanie.

Účastníkom náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom podľa § 250q ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) potvrdil ako vecne správne a zákonné rozhodnutie odporkyne č. XY zo dňa 02. júna 2014, ktorým zamietla žiadosť navrhovateľa o predčasný starobný dôchodok podľa § 67 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) z dôvodu, že suma predčasného starobného dôchodku určená k 5. máju 2014 nie je vyššia ako 1,2 násobok sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu.

Krajský súd mal v konaní za preukázané, že navrhovateľovi bol právoplatným rozhodnutím Ministerstva vnútra Slovenskej republiky priznaný príspevok za službu od 1. februára 1995 podľa § 119 a § 120 zákona č. 410/1991 Zb. o služobnom pomere príslušníkov Policajného zboru Slovenskej republiky so zohľadnením ZVS od 01. októbra 1974 do 28. septembra 1976 a doby služobného pomeru príslušníka Policajného zboru Slovenskej republiky od 01. marca 1977 do 31. januára 1995, ktoré boli zaradené do I. kategórie funkcií. Podľa § 124 ods. 3 písm. b) zákona č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov bol tento príspevok prekvalifikovaný na výsluhový dôchodok. Krajský súd sa stotožnil s právnym názorom odporkyne, že aplikácia Dohovoru č. 128 nemôže pri výpočte predčasného starobného dôchodku prichádzať do úvahy, pretože predčasný

starobný dôchodok v ňom nie je uvedený, preto napadnuté rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonom.

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie, v ktorom uviedol, že dňa 05. mája 2014 požiadal o predčasný starobný dôchodok, nakoľko v zmysle § 67 ods. 1 zákona splnil podmienku veku (60 rokov), dôchodkového poistenia najmenej 15 rokov, aj podmienku, že suma predčasného starobného dôchodku podľa jeho výpočtu je vyššia ako 1,2 násobok sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu podľa osobitného predpisu. Odporkyňa preskúmaným rozhodnutím jeho žiadosť zamietla z dôvodu, že suma predčasného starobného dôchodku určená k máju 2014 nie je vyššia ako 1,2 násobok sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu. Pri výpočte vychádzala iba zo všeobecnej časti systému dôchodkového poistenia v rozsahu 17 rokov a 215 dní (6 420 dní) bez zohľadnenia obdobia dôchodkového poistenia počas výkonu služby v ozbrojených silách ako je výkon služby policajta, čo spolu predstavuje ku dňu vzniku nároku na predčasný dôchodok celkom 13 695 dní. Navrhovateľ má za to, že až po zohľadnení všetkých dôb poistenia môže odporkyňa vykonať výpočet dôchodkovej dávky vo výške, ktorá zodpovedá rozsahu poistenia v súlade s článkom 33 ods. 2 Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach (č. 128) uverejneného v zbierke zákonov pod č. 416/1991 Zb., pretože aj predčasný starobný dôchodok je starobnou dávkou v zmysle Dohovoru. Odporkyňa preto mala vypočítať predčasný dôchodok ako starobný (s tým rozdielom, že z celkovej výšky vypočítanej dôchodkovej dávky odpočíta 0,5% za každých začatých 30 dní od vzniku nároku na predčasný dôchodok do dovŕšenia dôchodkového veku). Ak by odporkyňa takto nepostupovala, nebolo by možné ani po dovŕšení dôchodkového veku dôchodkovú dávku dorátať správne, lebo predčasný dôchodok je po dovŕšení dôchodkového veku starobným dôchodkom. Navrhol preto, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu uviedla, že dôvody odvolania nepovažuje za opodstatnené. Má za to, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav veci, na základe ktorého náležite právne posúdil vec, pričom nezistil nezákonnosť preskúmaného rozhodnutia odporkyne. Navrhovateľ k 5. máju 2014 získal 17 rokov a 215 dní obdobia dôchodkového poistenia a suma predčasného starobného dôchodku bola určená plne v súlade so zákonom ako súčin priemerného osobného mzdového bodu, obdobia dôchodkového poistenia získaného ku dňu vzniku nároku na predčasný starobný dôchodok a aktuálnej dôchodkovej hodnoty zníženej o 0,5% za každých začatých 30 dní od vzniku nároku na predčasný starobný dôchodok do dovŕšenia dôchodkového veku. Odporkyňa aplikáciu Dohovoru č. 128 absolútne vylúčila z dôvodu, že predčasný starobný dôchodok v ňom nie je upravený. Zároveň poznamenala, že rozhodnutím z 08. apríla 2015 priznala navrhovateľovi od 16. februára 2015 predčasný starobný dôchodok v sume 249,20 € mesačne.

Odporkyňa preto trvá na vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia a navrhuje, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa podľa § 219 O.s.p. ako vecne správne potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal rozsudok krajského súdu a po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a ide o rozsudok, proti ktorému je podanie odvolania prípustné (§ 202 O.s.p. v spojení s § 250s O.s.p.), dospel jednomyseľne k záveru, že odvolaniu navrhovateľa treba priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 O.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (www.nsud.sk). Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 13. apríla 2016 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O.s.p.).

Predmetom odvolacieho konania bolo preskúmanie rozsudku krajského súdu, preto primárne, v medziach odvolania, preskúmal odvolací súd rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporkyne, a to najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľa a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporkyne.

Ako vyplýva z obsahu spisu, odporkyňa preskúmaným rozhodnutím zo dňa 02. júna 2014 zamietla žiadosť navrhovateľa z 05. mája 2014 o predčasný starobný dôchodok podľa ustanovenia § 67 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, pretože nespĺnil jednu zo zákonných podmienok - suma predčasného starobného dôchodku určená k 5. máju 2014 je 231,60 € mesačne, teda nie je vyššia ako 1,2 násobok sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu, čo je 237,70 €. Pri výpočte sumy predčasného starobného dôchodku odporkyňa vychádzala iba z obdobia dôchodkového poistenia, ktoré navrhovateľ získal k 05. máju 2014 v rozsahu 17 rokov a 215 dní.

Podľa ustálenej judikatúry už nie je sporné, že pri výpočte starobného dôchodku musí odporkyňa zohľadniť aj dobu služby, ktorá bola navrhovateľovi zohľadnená pri priznaní príspevku za službu (ktorý sa od 01. júla 2002 považuje za výsluhový dôchodok), vypočítať teoretickú výšku dôchodku a túto následne krátiť v zmysle Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach (Dohovor č. 128), v danom prípade však bolo sporným, či tento postup platí aj pri výpočte predčasného starobného dôchodku.

Podľa čl. 33 ods. 2 Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach, ktorý bol vyhlásený v Zbierke zákonov ČSSR pod č. 416/1991 Zb. a má charakter medzinárodnej zmluvy majúcej prednosť pred zákonom (čl. 154c Ústavy Slovenskej republiky), ak má alebo ak by mala inak chránená osoba nárok na dávku ustanovenú v tomto Dohovore a ak dostáva inú peňažnú dávku sociálneho zabezpečenia za tú istú sociálnu udalosť, s výnimkou rodinných prídavkov, môžu sa dávky podľa tohto Dohovoru krátiť alebo zastaviť za určených podmienok a v určenom rozsahu za podmienky, že časť dávok, ktorá sa kráti alebo je zastavená, nepresahuje druhú dávku.

V Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR č. 5/2011, Stanoviská a rozhodnutia vo veciach správnych, bolo pod č. 55 uverejnené rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. októbra 2009, sp. zn. 9 So 214/2008, z ktorého okrem právnej vety, že:

„Ak je príspevok za službu, priznaný ako dávka sociálneho zabezpečenia, považovaný za výsluhový dôchodok, môže od dovŕšenia dôchodkového veku podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení (zabezpečení) plniť funkciu starobného dôchodku z osobitného systému sociálneho poistenia (zabezpečenia) len vtedy, ak jeho výška zodpovedá výške starobného dôchodku, primeranej dobe trvania služobného pomeru.“ a

„Pri určení výšky starobného dôchodku je potrebné do doby dôchodkového poistenia započítať aj doby, hodnotené na účely príspevku za službu. Až po takom stanovení výšky starobného dôchodku možno sumu starobného dôchodku krátiť o sumu príspevku za službu, považovaného za výsluhový dôchodok.“

vyplýva aj jednoznačný právny názor, že na účely stanovenia výšky starobného dôchodku je potrebné do doby dôchodkového poistenia započítať aj doby, hodnotené na účely výsluhového dôchodku. Až po takom stanovení výšky starobného dôchodku možno sumu starobného dôchodku krátiť o sumu výsluhového dôchodku, pričom z čl. 33 ods. 2 Dohovoru vyplýva, že v prípade súbehu nárokov na starobný dôchodok tak zo všeobecného, ako aj osobitného systému sociálneho poistenia (zabezpečenia), je v zmysle Dohovoru možné starobný dôchodok zo všeobecného systému iba krátiť, a to najviac o sumu, ktorá neprevyšuje sumu výsluhového dôchodku.

I keď doterajšia judikatúra riešila v tejto súvislosti iba otázku výpočtu starobného dôchodku, odvolací súd sa nestotožňuje s právnym názorom odporkyne, ktorý prevzal aj krajský súd, že pri výpočte predčasného starobného dôchodku takýto postup nie je možný z dôvodu vylúčenia aplikácie predmetného Dohovoru č. 128. Odvolací súd súhlasí s námietkou navrhovateľa, že aj predčasný starobný dôchodok je starobnou dávkou v zmysle (názvu aj relevantného čl. 33) Dohovoru a ak by odporkyňa takto nepostupovala, nebolo by možné ani po dovŕšení dôchodkového veku dôchodkovú dávku dorátať správne, lebo predčasný dôchodok sa po dovŕšení dôchodkového veku zo zákona stáva starobným dôchodkom (§ 69a ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z.).

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že preskúmané rozhodnutie odporkyne o zamietnutí žiadosti navrhovateľa o predčasný starobný dôchodok nie je v súlade so zákonom, preto podľa § 250ja ods. 3 veta prvá O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p. rozsudok krajského súdu zmenil tak, že rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie, v ktorom bude musieť o jeho žiadosti znova rozhodnúť, pričom je viazaná právnym názorom odvolacieho súdu.

O trovách konania odvolací súd rozhodol v súlade s § 250k, § 224 ods. 1 a ods. 2 v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p. tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, pretože úspešnému navrhovateľovi trovy konania nevznikli, resp. si ju neuplatnil a odporkyňa nemá na ich náhradu zákonný nárok ani v prípade úspechu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.